

39

Budapest, 1946. július 24.

Kedves Barátom!

A székely önkormányzat ügyében küldött 70.127. 1946. II/4. sz. átirat mellől tévedésből lemaradt, és a 4 székely vármegye községeknek háztartási adataira vonatkozó kimutatást - az átirathoz való csatolás céljából - a példányban idezártan megküldöm.

Szívvelyesen üdvözöl
[Kiss Roland?]

Dr. Mikó Tibor úrnak
miniszteri osztálytanácsos
Budapest

A

Pénzügyi szakasz.

Az autonóm ügyekkel kapcsolatos költségek fedezéséről az állami költségvetésben kell gondoskodni, oly módon, hogy a költségvetés kiadási végösszegének az *alábbiak szerint megállapítandó* ~~---át~~ az autonóm kormányzat rendelkezésére kell bocsátani. Ez a százalék az autonóm és országos kormányzat közös egyetértésével állapítandó meg annak megfelelően, hogy az autonómiának jutó kiadási előirányzat biztosítsa az autonóm terület általános fejlődését legalább az erdélyi országrésszel egyező mértékben, különös figyelemmel a gazdasági és kulturális fejlődés kívánalmaira is. A százalékos kulcs nem lehet kisebb az autonóm és országos területen befolyt egyenes adó bevételek egymáshoz viszonyított arányánál, azzal a megszorítással, hogy ez nem lehet kevesebb a két terület létszámának arányánál.

~~A-tartománygyűlés költségvetését—vagyis bevételeit önállóan...~~¹

Az autonómia pénzügyi bevételi forrásai a következők:

a) a tartomány területén beszédett vagy onnan származó és a tartománynak megtérítendő közszolgáltatások (adók, illetékek, díjak stb.)

b) az önálló vagyonekezelésű országos üzemek, alapok, jövedékek stb. eredményének a tartományra és a fentiek szerint kiszámított hányada,

c) az autonóm területen lévő, vagy azzal kapcsolatos mindennemű államvagyon jövedelme, amelynek tulajdonjoga (ideértve az ingatlanok és tartozékaik, üzemek, vállalatok, érdekeltségek, jogosítványok tulajdonjogát) az autonóm területre száll át a jelen egyezmény becikkelyezése napján. Ilyen tulajdont az állam, illetve állami érdekeltség a jövőben csak az autonómia hozzájárulásával szerez.

d) a tartomány által autonóm hatáskörben megállapított közszolgáltatások eredménye.

e) a tartomány által felvett kölcsönök és

f) a tartomány által szocializált magángazdasági ágak bevételi eredményei.

Románia kötelezi magát az autonóm területen az autonóm kormányzat útján oly mérvű beruházásokat eszközölni és az autonóm kormányzattal egyetértésben oly gazdaságpolitikai intézkedéseket tenni, amelyek az autonóm terület gazdasági életének és pénzügyi teljesítőképességének emeléséhez szükségesek, abból a célból, hogy a tartomány saját bevételi forrásaiból kiadási szükségleteit fedezhesse.

Mindaddig míg a tartomány saját forrásaiból származó bevételek a kiadások fedezésére nem elegendők a hiány fedezése az állami költségvetésben ~~kell gondoskodni terhelni~~.

[BM Törvényelőkészítő Osztály iratai, XIX-B-1-C, 15. d. 85. t.]

Jegyzet:

1. A továbbiakban a szöveg olvashatatlan az áthúzás miatt. Eredeti szöveg lehúzva, és a lap szélére gépelve: "Az autonóm igazgatás költségvetését - a kiadásokat országos költségvetésben biztosított keretben *belül* valamint a bevételeket is - a tartománygyűlés önállóan állapítja meg."

35

Pro domo.¹

A Miniszterelnökség III. ügyosztálya megküldötte a székely autonómia tervezet végleges szövegét, amelynek 14. cikke tartalmazza a katonai vonatkozásokat.

A Békeelőkészítő bizottság szükségesnek látja, hogy a szövegen az alábbi változtatások legyenek keresztül vezetve:

14. cikk 2. és 3. sorában "nem katonai személyek" törlendő és helyette "a lakosság és jogi személyek" felveendő lenne.

A 14. cikk harmadik bekezdése 5. soráig, az "illetőségük" szóig bezárólag törlendő és helyette "a román kormány az autonóm tartomán illetőséggel bíró katonai szolgálatra köteles személyeket a Székelyföldön állomásozó alakulatokhoz és szolgálati ágakhoz együttesen osztja be és ezek kiképzése és vezénylete anyanyelvükön történik." felveendő volna.

Erről a Miniszterelnökség III. ügyosztályát és a Külügyminisztérium Békeelőkészítő osztályát értesíteni kell.

Kiadvány

1) Magyar Miniszterelnökség III. ü. o.
(Pásint Ödön min. osztályfőnök úrnak)
Budapest

2) Magyar Külügyminisztérium Békeelőkészítő Osztályának
Budapest

Folyt. az 1. sz. betétíven.

[HM VIII. 1 Békeelőkészítő cs., 2. d., A/I/33.]

Jegyzet:

1. Fedlapon:
1946. július 17.

Szám: 21.844/Eln. Bée.-1946.

Tárgy: A székelyföldi autonómia 14. cikkének szövegváltoztatása

Lássa jóváhagyás előtt: Beleznay vk. ezds. úr. katonai szakértő.

Szigorúan bizalmas. Titkos. *Sürgős! Sz. [?]*

A magyarság érdekeinek védelme a székelyföldi autonómia biztosítása esetén a román hadseregen belül.

1) Igénybevétel:

A magyar nemzetiségű állampolgárok katonai szolgálata - a román nemzetiségű - román állampolgárokkal azonos módon történjék. Számarányuknak megfelelő hely biztosítsák a különleges fegyvernemeknél, a tartalékos, valamint a hivatásos tisztiképzésnél.

2) Szervezés:

A katonai alakulatokhoz bevonuló magyar újoncok beosztása egy újonc szakaszba, vagy ennél nagyobb egységbe történjék, ahol a kiképzés nyelve a magyar legyen.

A székelyföldi autonómia biztosítsa a román haderő részeként, egy hat zászlóalj seregetest felállítását, amelynek vezényleti nyelve magyar.

A négy székelyföldi megye és Marosvásárhely lakosainak száma az 1941-es népszámlálás alapján: 773.000 fő, ebből férfi 370.000.

Ha évi újoncjutaléknak átlagosan a lakosság 1 %-át vesszük, az alkalmatlanok számát figyelembe véve mintegy 5.000 főre tehető a székelyföldi évi újoncjutalék. Ezt az 5.000 főt a Székelyföldön állomásozó székely seregetestben kell kiképezni. Az 5.000 főt egy seregetest békekeretét, az újonc sorvánnyal és az évenként kiképzettek a szükséges tartalékot szolgálhatják. (1)

3) Közreműködés a legfelső vezetésben:

Az összeköttetés helyes megtartása a minisztérium szervezési, kiképzési és hadkiegészítési osztályaiban és a vezérkarnál megfelelő magyar összekötők beállítása szükséges.

4) Felszerelés és anyagi ellátás:

A székely hadosztály ugyanolyan felszeréssel alakuljon, mint a román haderő más azonos egysége. A ruházaton a hadosztály megkülönböztető jelvénye legyen viselhető. A hadosztály anyagi ellátása az összköltségvetésből történjék.

5) A székely hadosztály alkalmazása:

A székely hadosztály hadművelati alkalmazására csak a román alkotmány szerint kerülhet sor. Románia határain kívüli alkalmazásához a tartománygyűlés jóváhagyása is szükséges legyen.

Hadművelati alkalmazás esetén a seregetest előljáró parancsnokságainál a tartománygyűléstől kiküldött magyar összekötő osztandó be.

Megjegyzés:

1) Ez az 5.000 fő arányban áll a Románia-i összhaderő létszámával, mely 100.000 főre tehető. Ha a 14 millió lakosú Románia 100.000 fős hadsereget tart, akkor a 700.000 fős Székelyföldre arányosan 5.000 főnyi hadseregrész jut. Egy ilyen seregetest laktanyaszerű elhelyezésére a tapasztalat szerint a 4 székely vármegye és Marosvásárhely megfelelő férőhellyel rendelkezik. (A legutolsó magyar elhelyezési vázlat csatolva.)

[HM VIII. 1., Békeelőkészítő cs., 1. d., A/1/1-14.]

Jegyzet: